

תפילה (9)

דברים העומדים ברומו של עולם

אמר ליה ההוא מרבנן לרב ביבי בר אביי, ואמרי ליה רבי ביבי לרב נחמן בר יצחק, מאי "כרום זלות לבני אדם" (תהלים יב), אמר ליה אלו דברים שעומדים ברומו של עולם ובני אדם מזלזלין בה. **ופירש"י ז"ל**: ברומו של עולם, כגון תפילה שעולה למעלה עכ"ל (ברכות ו:). וזהו חסד גדול שעשה הקב"ה עמנו, שנתן לנו את האפשרות לבקש ממנו כל מה שיחסר לנו. ולא כמדת בשר ודם שהשרים וכל שכן המלכים יש להם מזכיר, וכל מכתב שנשלח אליהם עובר ביקורת תחת ידו של המזכיר, ואת הדבר שנראה לו חיוני מגיש לפני השר, ואת השאר זורק. אבל מלך מלכי המלכים הקב"ה, כל מה שאדם חפץ מבקש ממנו, ומהו האדם, עפר ואפר רימה ותולעה, ובכל זאת נותן בורא עולם את הזכות לבקש, וזוהי באמת ההרגשה שצריכה להיות לאדם בעומדו לפני בוראו, כמו שאומרים בתחילת י"ח, "ה' שפתי תפתח ופי יגיד תהלתך", ולכאורה מלת 'יגיד' מורה על לשון קשה כגידין, והיה צריך לומר ופי יאמר תהלתך. אלא אולי אפשר לפרש בדרך דרש על דרך הנ"ל, היות והרגיש דוד המלך ע"ה שקשה לו לדבר לפני הקב"ה, ואינו מדבר בחופשיות ובבטחון, לכן אמר יגיד, זה אומר ש'פי יגיד' מוסב כלפי האדם שחלש וחסר אונים הוא לדבר לפני השי"ת. ואם דוד המלך הרגיש כך, על אחת וכמה שכל אדם צריך להרגיש כך.

רב בן ציון אבא שאול זצ"ל בספרו "זכרון הדסה" חכמה ומוסר

ה' אלוקינו

מדוע נקבע לומר בלשון הברכה "אלוקינו", היינו האלוקים שלנו, אבל לעולם לא אומרים "הוי"ה שלנו". אדרבה, הלא השגת "הוי"ה" היא באהבה, והשגת אלוקים בדין, והאם גדר "שלנו" שייך יותר בעבדים מאשר בבנים. ואף שלעתיד לבוא, כאשר יהיה "ה' אחד ושמו אחד", ואז שם ה' נקרא ככתיבתו (פסחים נ.), גם אז לא שייך "הוי"ה שלנו", מדוע. ויש לפרש, שגדר "שלנו" מורה על דבר הנקנה באיתערותא דלתתא שלנו, היינו, בבחירה שלנו. וזוהי בחינת (משלי טז, כו) "נפש עמלה לו", ואמרו חז"ל (סנהדרין ט:): הוא עמל במקום זה ותורתו עומלת לו במקום אחר. מה שאין כן הגילוי של אהבה, שהיא מתנה דלעילא, כמבואר ב**זוהר הקדוש**, היינו שהשגה זו היא למעלה מן הבחירה.

רב דסלר בספרו "מכתב מאלהו"

ה' אלוקינו מלך העולם

במטבע של הברכה נתקן לומר "אלוקינו" ולא "אלוקים". להשמיענו שאין אנו תחת משפטי המזלות

וה"אלקים" סתם, שהוא בגימטריא "הטבע", אלא ה' הוי"ה, שהוא המשדר כל העולמות, הוא "אלוקינו", המנהיג ומשגיח בנו בענייני הטבע בהשגחה פרטית לעשות ולנהוג בכל עת כרצונו, על פי מעשינו. וזהו שאומרים בפסוק **"שמע ישראל"**: "ה' אלוקינו", לא בא לומר שיש ח"ו שתי רשויות, אלא אדרבה, הוא הוי"ה אלוקינו, "ה' אחד". ואף כאן אנו אומרים: "ה' אלוקינו", הוא "מלך" על כל "העולם" כולו, שמלכותו בכל משלה. וכמו שכתב **אבודרהם**, שזהו על שם הנאמר "אלוקים חיים ומלך עולם" (ירמיה י, י), וביאר **המצודת דוד**: הוא חיי כל הברואים והוא מלך מושל על כל העולם.

רב רובין זצ"ל בספרו "טללי אורות" על התפילה חלק א'

מלך העולם

בלשון התורה "העולם" הוא מלשון "העלם", דבר שהוא בהסתר. וזהו שאומר (תהלים קו, מח) **"מן העולם ועד עולם"**, מן הנעלם שקדם לבריאת העולם ועד ההעלמה שתהיה אחרי ככלות המציאות ל העולם הזה. ובאמצע שתי התקופות הללו של ההעלמות נמצאת התקופה הנוכחית שבה אנו ממלאים את התפקיד הנועד לנו מהבורא יתברך. אבל באמת גם העולם הזה נעלם ונסתר מאיתנו, ואנו רואים רק קליפה עליונה וחינונית של העולם. אין אנו רואים את העולם המלאכים וכסא הכבוד וכל שאר החלקים הפנימיים של עולמנו. הרי כל העולם כולו באמת טמיר ונעלם, תחת שליטתו וממשלתו של הבורא יתברך. ועל כך אנו מברכים ואומרים "מלך העולם", שאנו מאשרים אמונתנו בהשגרה פרטית ואומרים שהקב"ה הוא מלך גם על כל הנעלם והנסתר.

רב רובין זצ"ל בספרו "טללי אורות" על התפילה חלק א' בשם ר"ש שוואב עיון תפילה

אשר קדשנו במצותי

כתב הרמב"ן: וברכת המצות היא כי בעשיית המצות חייב אדם לברך בוראו על הקדושה "אשר קדשנו בהם", כי עשיית המצווה היא אור חיים, והעושה אותה למטה מקיים ומעביד כוחה, וכן הוא אומר "כי נר מצוה ותורה אור", והוא הולך בדרך האור, ולא יסור ממנו והוא שרוי בתוכה. ובהפרד הנשמה מן הגבייה, האור ההוא כמו משאב לנשמה, כדכתיב: "צדקתי עומדת לעד", כי האור ההוא שואבת אותה. "קרנו תרום בכבוד", ר"ל זוהר הנשמה ירום ויעמוד במקום עליונים ופנימי בכבודו של הקב"ה. וזהו: העושה מצוה אחת קנה לו פרקליט אחר, ר"ל מלאך מליץ לאדם יושר... והכוונה בכל זה, כי

בחר ואחר כך יאמר פרשת ברכת כהנים וכו'. ובפסקי תשובות (אות ד) כתב: ואם ישן ביום אפילו שינת קבע הכריע בשו"ע (סימן רל"א ס"א בב"י וברמ"א) שאינו אומר שוב אלוקי נשמה.

פסקי תשובות חלק א'

פתגם:

קשה להשפיע על מה שאנחנו רואים אצל האחר, קל יותר להשפיע ולשנות את מה שהאחר רואה אצלנו
ספר "שמחלה"

חקירה: חזקה שליוח עושה שליחותו של

משום הבטחת השליח, או משום חזקת הכשרות של השליח שחושש שאם לא יעשה את שליחותו יכשיל את המשלח בעבירה ויעבור על לפני עיוור לא תתן מכשול. (מקנה כג-כו בפרט: מחלוקת בעלי התוספות)
ספר "קובץ יסודות וחקירות"

סיפור: תחבולה מחוכמת

מחבר הדפיס חומש עם פירוש משלו והביא את חיבורו לפני רב ידוע, כדי לבקש ממנו הסכמה. הציץ הרב בחיבורו וראה שאין בו אלא בורות ופיטפוטי הבל. העמיד פנים של התפעלות ואמר כשח אל עצמו: הא! איזה חכמה! איזה המצאה! איזה רעיון חריף! התמוגג המחבר מרוב נחת ואמר בנעימה ענוותנית: עד כדי כך? אכן, השיב הרב, רעיון מחוכם הוא, שהדפסת את פירושו יחד עם החומש, כי מעתה אי אפשר להשליכו לאשפה.

ספר "חד וחלק" חלק ב'

שבת שלום!

יוצא לאור לרפואה שלימה של דינה בת מרים, רפאל יהודה בן מלכה, אליהו בן מרים, שלמה בן מרים, צדוק בן מרים. זיווג טוב לשלמה בן אסתר, זרע של קיימא למרים ברכה בת מלכה ולאריה יעקב בן חוה. לעילוי נשמת של ג'ינט מסעודה בת ג'ולי יעל, לעילוי נשמת שלמה בן מחה, דניאל בן רחל, עמנואל בן ארנסט אברהם, רפאל שלמה בן אסתר, אברהם יעקב בן שרה.

האדם כלול מכל הדברים הרוחניים, וכשאדם הולך דרך טובה יתאצל עליו מדת טובה הנקרא "מלאך טוב", וכשהולך דרך רעה יתאצל עליו מדת רעה הנקרא "מלאך המוות". עשה אוזניך כאפרכסת והעירו מחשבותיך על זה, כי הוא עיקר גדול ויתר שהכל תלוי בו. ועל קדושת עשיית המצות אמרו חכמי ישראל בספרי:

"והתקדשתם והייתם קדושים". "והתקדשתם", קדושת מצות, "והייתם קדושים", אחר עשיית המצות. והברכה על עשיית המצוה היא להזכיר בה קדושת המצות, דכתיב "למען תזכרו", וההזכרה היא הברכה שצריך להזכיר לשון קדושה, כי עשיית המצות היא הקדושה.
מאמר תרי"ג מצות

אשר קדשנו במצותיו

זה שתקנו נוסח המצות "אשר קדשנו במצותיו", וכן "וקדשנו במצותיך". כי מעת שעולה על רעיון האדם לעשות מצוה, תיכף נעשה רשימו למעלה במקום שרשה העליון, וממשיך משם על עצמו "אור מקיף", וקדושה עליונה חופפת אותו. וכתוב מפורש במדרש "והתקדשתם והייתם קדושים". ועל ידי זה הוא דבוק כביכול בו יתברך גם בחייו. וזהו שאמר הכתוב "ואתם הדבקים בה' אלוקיכם" גם בעודכם "חיים כולכם היום"... וזה ה"אור מקיף" הוא לו לעזר לגמור המצוה. ועל ידי הגמר האור מתחזק יותר וירם ראש עליון. ועל זה אמרו ז"ל: "הבא ליטהר מסייעין אותו". גם מושכת וגוררת את לבו מזה לסגל עוד כמה מצוות. אחר שהוא יושב עתה בגן עדן ממש חוסה בצל כנפי הקדושה בסתר עליון, אין מקום להיצר הרע לשלוט בו ולהסיתו ולהדיחו מעסק המצוות. זהו שאמרו שמצוה הגוררת מצוה. וכאשר ישים אליו לבו בעת עשיית המצוה, יבין וירגיש בנפשו שהוא מסובב ומלוכש כעת בהקדושה, ורוח נכון נתחדש בקרבו.

נפש החיים ש"א פ"ו בהג"א

אשר קדשנו במצותיו

כתב האלשיך: יש חילוק בין מצותיו יתברך ובין המצוות הנמוסיות והמדיניות אשר אין להן תוך וקדושה אלא הן נועדו רק כדי לקיים את הנהגות המין האנושי. מה שאין כן מצותיו יתברך, שהן מקנות עליו וקדושה מנפש ועד בשר. וזהו לשון הברכה "אשר קדשנו במצותיו"

עין יוסף

הלכה: בענין ברכת "אלוקי נשמה"

כתב המ"ב (סימן מו סק"ג): צריך להפסיק מעט בין אלוקי נשמה, כדי שלא יהיה נשמע שהנשמה היא אלוקי ח"ו. ובסימן ו (סקי"ב) כתב שהכרעת הפוסקים להסמיק ברכת אלוקי נשמה לברכת אשר יצר כדי שתהיה ברכה הסמוכה לחברתה כיון שאינה פותחת בברוך, ואם שכח והתחיל ברכת התורה יסמיכנו מיד לאחר ברכת אשר

